

ФОП ЛЕВ РОМАНА ЛЮБОМИРІВНА
82435, Львівська область, Стрийський район,
с. Грабовець, вул. Лопатинського, 81
РНОКПП 3031305281
Тел. +38(068)-772-65-41; e-mail: roma678lev1@gmail.com

ЗВІТ
про стратегічну екологічну оцінку
детального плану території
орієнтовною площею 4,0000 га.
в смт. Мар'янівка по вул. Соборна

Керівниця проєкту:

Романа ЛЕВ

смт. Мар'янівка – 2025

ЗМІСТ

Вступ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)
11. Резюме нетехнічного характеру інформації

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» основними принципами охорони навколишнього природного середовища є:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
- гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
- запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
- збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- науково обгрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- обов'язковість оцінки впливу на довкілля;
- гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- науково обгрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
- безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
- компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної зміненості територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;

- вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;
- встановлення екологічного податку, рентної плати за спеціальне використання води, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, рентної плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України;
- врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

Саме стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року та встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі документи державного планування повинні проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

01.01.2020 року відбулося введення в дію Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», згідно якого метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте

та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

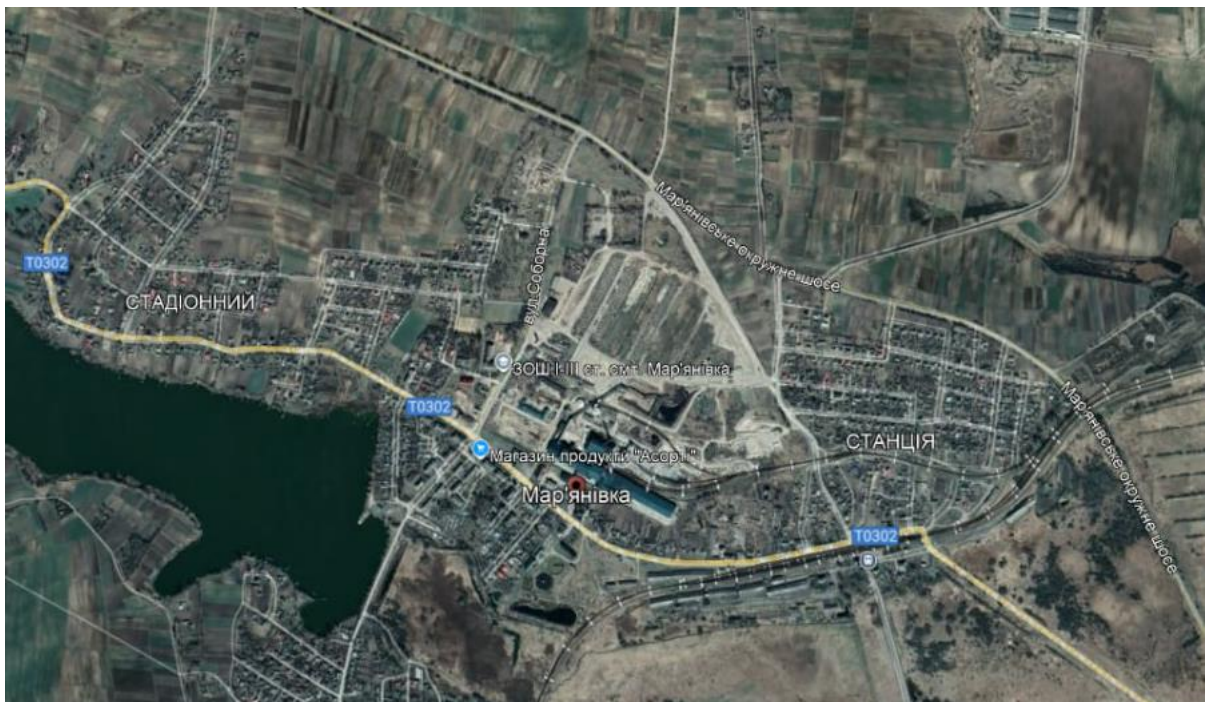
Мар'янівська селищна рада проводить стратегічну екологічну оцінку детального плану території орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна, що розробляється на виконання рішення Мар'янівської селищної ради № 19/20/154 від 02.12.2024 року.

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки проекту вказаного детального плану території Мар'янівська селищна рада керувалась Наказом Міндовкілля № 705 від 18.10.2023 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації».

Мар'янівською селищною радою було внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та належним чином оприлюднено інформацію.

При підготовці даного звіту враховано лист Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА № 131/1.15/2-25 від 22.01.2025 року. У встановленому чинним законодавством України порядку інших звернень, зауважень та пропозицій від органів консультування та/чи громадськості не надходило.

У даному звіті використано дані Головного управління статистики у Волинській області з врахуванням того, що у період дії воєнного стану, а також протягом 3 місяців після його завершення офіційна державна статистична інформація, щодо якої неможливо забезпечити відповідну якість, може не поширюватись.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Детальний план території орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна є містобудівною документацією на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території.

Детальний план території деталізує положення генерального плану населеного пункту або комплексного плану та визначає планувальну організацію і розвиток частини території населеного пункту або території за його межами без зміни функціонального призначення цієї території. Детальний план території розробляється з урахуванням обмежень у використанні земель, у тому числі обмежень використання приаеродромної території, встановлених відповідно до Повітряного кодексу України.

Детальний план території розробляється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради з метою визначення планувальної організації, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території, призначених для комплексної забудови чи реконструкції, та підлягає стратегічній екологічній оцінці.

Детальні плани територій одночасно з їх затвердженням стають невід'ємними складовими генерального плану населеного пункту та/або комплексного плану.

Детальний план території повинен містити відомості про межі та правові режими всіх режимоутворюючих об'єктів та всіх обмежень у використанні земель (у тому числі обмежень у використанні земель у сфері забудови), встановлених до або під час розроблення проекту.

Детальний план території визначає:

- 1) принципи планувально-просторової організації забудови;
- 2) червоні лінії та лінії регулювання забудови;
- 3) у межах визначеного комплексним планом, генеральним планом населеного пункту функціонального призначення режим та параметри забудови території, розподіл територій згідно з будівельними нормами;
- 4) містобудівні умови та обмеження (у разі відсутності плану зонування території) або уточнення містобудівних умов та обмежень згідно із планом зонування території;
- 5) потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- 6) доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови;
- 7) черговість та обсяги інженерної підготовки території;
- 8) систему інженерних мереж;
- 9) порядок організації транспортного і пішохідного руху;
- 10) порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екомережі;

11) межі прибережних захисних смуг і пляжних зон водних об'єктів (у разі відсутності плану зонування території).

Детальний план території не підлягає експертизі.

Внесення змін до детального плану території допускається за умови їх відповідності комплексному плану (за наявності), генеральному плану населеного пункту та плану зонування території.

У даному проєкті детального плану території опрацьовано планувальне рішення використання території площею 5,1558 га, що включає 3 ділянки опрацювання площею відповідно 0,3730 га, 0,8800 га та 2,8499 га.

ДДП розроблений згідно чинного законодавства України: Земельного Кодексу України, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Державних будівельних норм та санітарних правил.

За визначенням *В. Корж* транспортна інфраструктура – економічно збалансована сукупність шляхів сполучення, рухомого складу, засобів управління і зв'язку, що забезпечує роботу всіх видів транспорту. *О. Бордун* визначає її як сукупність споруд, системи мереж сполучень усіх видів транспорту, що задовольняють потреби населення та виробництва у перевезеннях пасажирів і вантажів. До складу транспортної інфраструктури належать залізниці, залізничні вузли й станції, автомобільні дороги, автомагістралі, вулиці, авіалінії та аеропорти, річкові шляхи й порти, морські порти, канатні дороги, монорейкові шляхи, складські та ремонтні заклади, вантажні термінали. Також рухомий склад транспорту є невід'ємною частиною транспортних і обслуговуючих підприємств, які входять до складу транспортної інфраструктури.

Автомобільні шляхи України – мережа доріг на території України, що об'єднує між собою населені пункти та окремі об'єкти та призначена для руху транспортних засобів, перевезення пасажирів та вантажів. Мережа основних маршрутів поширена по всій країні і з'єднує всі великі міста України, а також надає транскордонні маршрути із сусідніми країнами.

Волинська область завдяки географічному розташуванню слугує транспортним коридором для вантажних та пасажирських перевезень. Територією області проходять транспортні шляхи, які ведуть до держав Східної та Західної Європи.

Довжина мережі автомобільних доріг загального користування області складає 6195,3 км, у тому числі з твердим покриттям 1795,7 км доріг державного значення і 4399,6 км – дороги місцевого значення. У складі доріг державного значення:

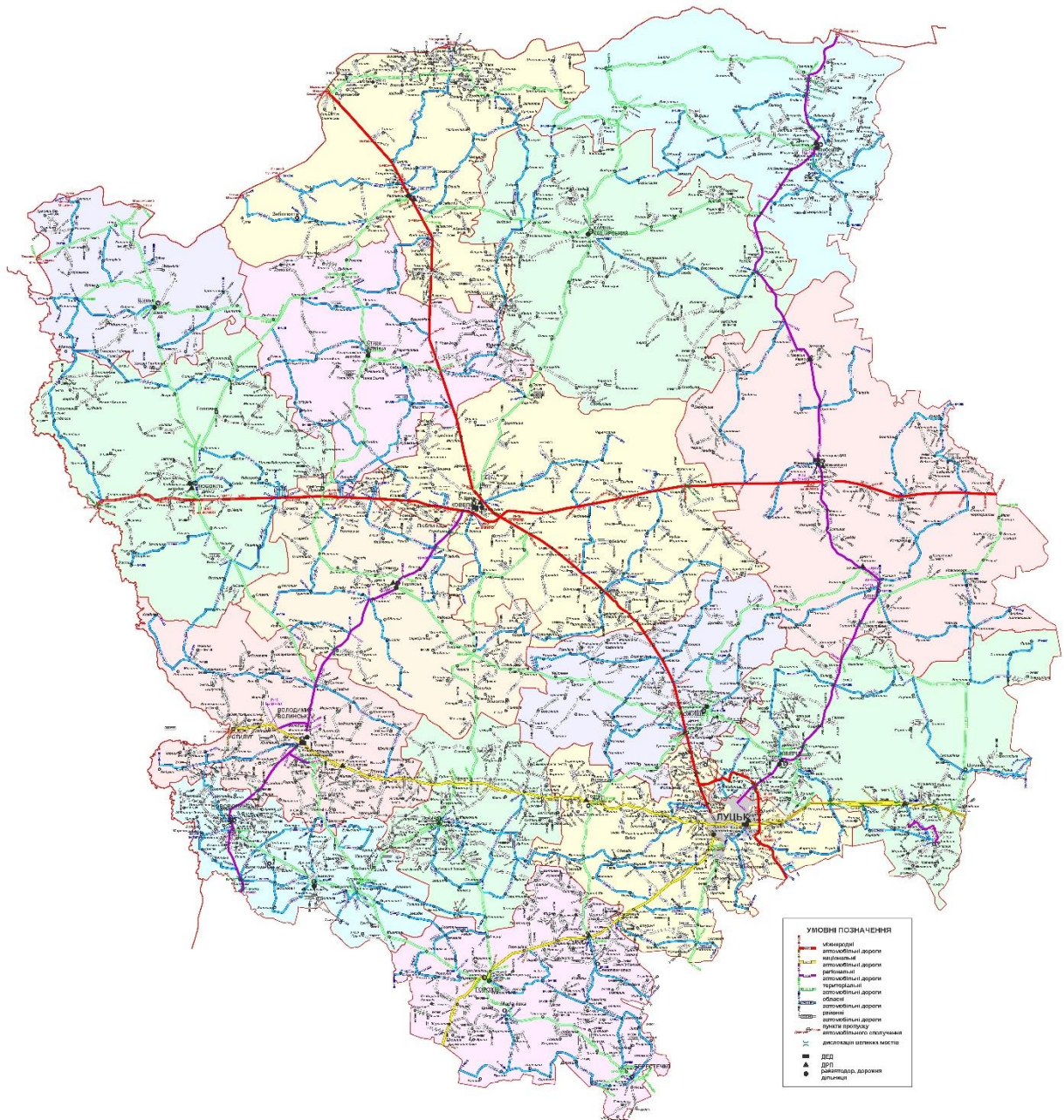
- 321,3 км – дороги міжнародного значення;
- 189,9 км – національні дороги;
- 241,7 км – регіональні дороги;
- 1042,8 км територіальні дороги.

У складі доріг місцевого значення 2107,5 км – обласні дороги і 2292,1 км – районні дороги.

Автомобільні магістралі державного та міжнародного значення, що проходять через територію регіону:

- М-07 «Люблін – Ягодин – Ковель – Київ»;
- М-19 «Доманове – Ковель – Чернівці – Терезбляче»;
- Н-22 «Устигул – Луцьк – Рівне».

Автомобільне сполучення:

<https://invest.volyn.ua/ua/Volin-logistichna.html>

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Селище Мар'янівка – адміністративний центр Мар'янівської селищної територіальної громади, створеної у складі 15 населених пунктів, загальною площею 229,7 кв. км та чисельністю населення 9519 осіб.

Чисельність населення смт. Мар'янівка становить понад 2560 осіб, площа даного населеного пункту – 2,06 кв. км.

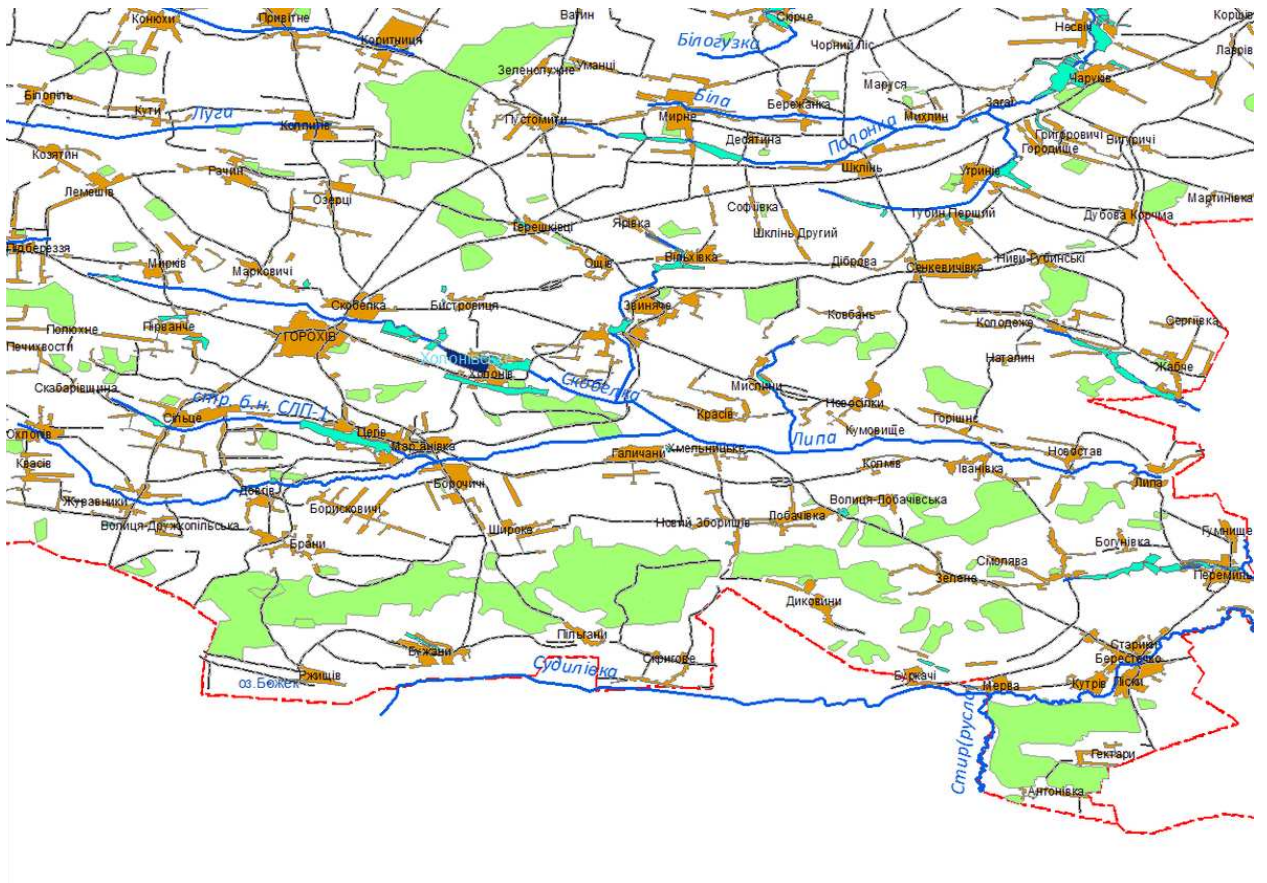
Клімат. Клімат району розміщення смт. Мар'янівка – помірний, вологий з м'якою зимою, нежарким літом та значними опадами. Середня річна температура +7,2 °С, середня температура січня -4 °С, липня +17 °С. Кількість опадів досягає 550-600 мм на рік, більшість з них випадає влітку. Випаровування трохи переважає над опадами. В окремі роки бувають посухи.

Гідрологічна мережа представлена річкою Липа (Гнила Липа), лівою притокою Стиру (басейн Дніпра).

Довжина річки Липа – 43 км, площа басейну 538 кв. км. Долина трапецієподібна, завширшки до 5 км. Заплава заболочена, завширшки 50 м – 2,5 км. Річище помірно звивисте, завширшки 5-8 м; його пересічна глибина 1,2 м. Похил річки – 0,77 м/км. На річці споруджені ставки.

Річка Липа бере початок на захід від села Квасів. Тече в межах Горохівської височини переважно на схід, протікає по території Волинської області, поблизу сіл Галичани, Брани, Журавлинка, Мирків та міста Горохів. Впадає до Стиру (в Хрінницьке водосховище) в селі Липа.

Притоки: Безіменка (ліва), Горохівка (права).

<https://vodres.gov.ua/node/1263>

Над річкою розташоване смт. Мар'янівка, а також гідрологічний заказник «Гнила Липа».

<https://uk.wikipedia.org/>

Безпосередньо на території опрацювання відсутні водні об'єкти.

Геологічна будова та рельєф. Селище Мар'янівка розташоване в межах Волинської височини у Західноукраїнській лісостеповій природній зоні. Це слабкохвиляста височина (середня висота 220-250 м), де переважає

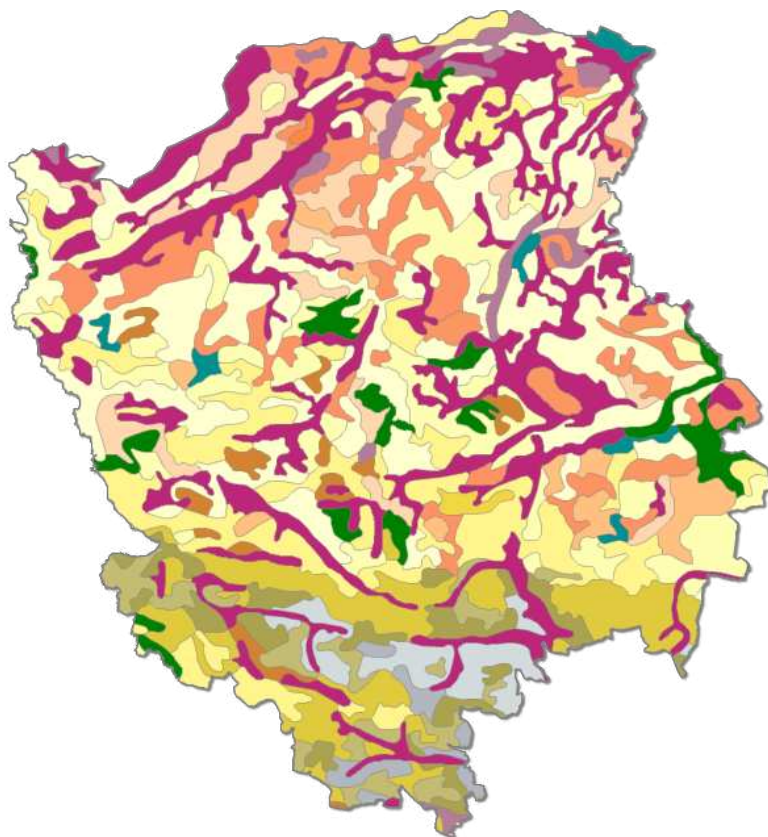
увалисто-балковий рельєф, розвинутий карст.

Горохівська височина – західна частина Волинської височини (переважні висоти 250-260 м, максимальна висота – 292,6 м). Лісистість Горохівської височини не перевищує 6% (дуб, граб, сосна), розораність території сягає 70%. Уздовж річкових заплав – заболочені луки.

Головний європейський вододіл проходить через Горохівську височину з півдня на північ та північний захід, розділяючи її на дві асиметричні частини. Західна частина являє собою хвилясту рівнину, яка розчленована широкими балками і значною мірою заболочена, де переважають сірі лісові ґрунти. Східна частина річковими долинами розчленована на три пасма; тут домінують надзаплавні терасні місцевості з поширенням чорноземів.

Ландшафти. Платоподібні поверхні височин чергуються з горбогір'ями, окраїни височин сильно почленовані ярами і балками. Характерною ознакою краєвиду є високі праві береги річок, сильно розчленовані ярами, і низькі ліві береги з терасами. Заплави річок і низькі тераси нерідко заболочені, вищі тераси займають поля та населені пункти.

Ґрунти. У ґрунтовому покриві, як це характерно для лісостепу, переважають різні види чорноземів (типові та опідзолені) та сірі лісові ґрунти, що сформувалися на лісах або лісоподібних суглинках. У зниженнях поширені лучні і лучно-чорноземні ґрунти, подекуди – торфові.

Дерново-підзолисті ґрунти

Дерново-підзолисті ґрунти на давньоалювіальних та воднольодовикових відкладах, морені та лесовидних породах

- Дерново-прихованопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти (борові піски)
- Дерново-слабо-і середньопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дерново-середньо-і слабопідзолисті супіщані і суглинкові ґрунти
- Дерново-підзолисті оглеєні ґрунти на давньоалювіальних та воднольодовикових відкладах, морені та лесовидних породах
- Дерново-слабопідзолисті глейові піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дерново-середньо- і сильнопідзолисті глейові супіщані та суглинкові ґрунти
- Опідзолені ґрунти
- Опідзолені ґрунти переважно на лесових породах
- Ясно-сірі опідзолені ґрунти
- Сірі опідзолені ґрунти
- Темно-сірі опідзолені ґрунти
- Чорноземи опідзолені
- Чорноземи
- Чорноземи неглибокі лісостепові на лесових породах
- Чорноземи неглибокі слабогумусовані та малогумусні
- Чорноземи глибокі на лесових породах
- Чорноземи глибокі малогумусні
- Лучні ґрунти на делювіальних та алювіальних відкладах
- Лучні та чорноземно-лучні ґрунти
- Лучно-болотні, болотні. Торфовища
- Лучно-болотні ґрунти на делювіальних та алювіальних відкладах
- Лучно-болотні ґрунти
- Болотні та торфувато-болотні ґрунти на різних породах
- Болотні та торфувато-болотні ґрунти
- Торфовища
- Торфовища низинні та торфово-болотні ґрунти
- Дернові ґрунти
- Дернові піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дернові оглеєні ґрунти
- Піски слабозадерновані, слабогумусовані і негумусовані
- Дернові карбонатні ґрунти переважно на елювії щільних карбонатних порід

Корисні копалини. Відсутня інформація про поклади корисних копалин на території опрацювання.

Флора і фауна. Особливістю природи території опрацювання, характерною для лісостепу в цілому, є те, що місцева флора і фауна є середнім між флорою і фауною зони змішаних лісів та степової зони. Тут ростуть і посухостійкі рослини, і рослини, характерні для лісової, більш північної, зони. Це ж стосується і тваринного світу.

Селище Мар'янівка розташоване в межах Західноукраїнської фізико-географічної провінції лісостепової зони (зони широколистяних лісів).

Рослинність представлена лісовими і степовими видами. Середня лісистість території – 12,5%). Ліси збереглися в долинах річок та межиріччях. Вони ростуть на сірих лісових ґрунтах та деградованих чорноземах (в яких зменшився вміст гумусу, і вони стали менш родючими), що раніше були під

степами, а потім позаростали деревами. Лісоутворювальними породами є дуб, граб, бук, клен, липа, острівцями ростуть соснові ліси. У заплавах річок ростуть берест, вільха, верба. У широких балках поширені байракові ліси, в яких ростуть дуб, граб, клен, липа, ліщина, брусниця.

Степові масиви змінили агроценози. Майже всі ділянки розорані й зайняті різноманітними сільськогосподарськими культурами. Степова природна рослинність (різнотрав'я) збереглася на схилах балок, берегах річок. Суходільні луки лежать на вододілах річок і їхніх схилах. Там ростуть горицвіт, анемона, конюшина, тонконіг, стокolos, ковила, вероніка колосоподібна, гадючник, звіробій. Це переважно багаторічні рослини, із коренів і стебел яких утворюється дернина. На річкових заплавах збереглася лучна і лучно-болотна рослинність, значною мірою трансформована внаслідок меліоративних робіт. Низовинні луки лежать у зниженнях, де близько до поверхні залягають ґрунтові води. Вони мають багатий трав'яний покрив. На заплавних луках ростуть осока, рогіз, стрілолист, калюжниця, цикута. На водоймах ростуть глечики жовті, латаття біле, папороть водяна.

Тваринний світ представлений лісовими та степовими видами. Тут живуть дикі кабани, сарни, олені, зайці, вивірки, куниці, тхори, полівки, лисиці, вужі, багато птахів: дятли, сови, жайворонки, лелеки, куріпки, дрозди, гуска сіра, вивільга, степовий журавель, зяблик, горлиця тощо.

Об'єкт опрацювання та містобудівні умови. Матеріальні активи. Територія опрацювання знаходиться в північній частині смт. Мар'янівка за межами населеного пункту.

На перспективу проектними рішеннями ДПТ передбачається:

- формування земельної ділянки з цільовим призначенням (12.11) Для розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу;
- розподіл земельної ділянки з кадастровим номером 0720855400:01:001:0384 з цільовим призначенням (11.02) Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості;
- зміна цільового призначення проєктованої земельної ділянки з (11.02) Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості на для (12.11) Для розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу та її подальше об'єднання;
- розміщення АЗС з закладом громадського харчування, газозаправної станції, зарядної станції для електромобілів, станції підкачки коліс, станції технічного обслуговування автомобілів.

На території проєктування відсутня капітальна забудова в належному стані, залишки виробничих об'єктів підлягають демонтажу.

Стан навколишнього середовища на території проєктування можна характеризувати як задовільний.

Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території не входять до території опрацювання. В межах ДПТ відсутні території, зарезервовані з метою наступного їх заповідання, об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водноболотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, об'єкти лісового фонду.

Об'єкти культурної спадщини: відсутня інформація про відомі пам'ятки на території опрацювання.

Здоров'я населення. Мар'янівська громада має сформовану мережу закладів охорони здоров'я (3 заклади медико-соціальної допомоги), які забезпечують медичне обслуговування населення відповідно до чинного законодавства України. Відсутні відкриті статистичні дані останніх років щодо здоров'я населення смт. Мар'янівка та/чи Мар'янівської ТГ.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено:

Складові довкілля	Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено
Флора та фауна / Біорізноманіття	Не передбачається змін
Ґрунти та надра	Відмова від розміщення об'єктів транспортної інфраструктури може мати опосередкований позитивний

	вплив на ґрунти
<i>Повітря</i>	Відмова від розміщення об'єктів транспортної інфраструктури може мати опосередкований позитивний вплив на атмосферне повітря
<i>Води</i>	Відмова від розміщення об'єктів транспортної інфраструктури може мати опосередкований позитивний вплив на води
<i>Ландшафт</i>	Не передбачається змін
<i>Природні території та об'єкти</i>	Не передбачається змін
<i>Безпека життєдіяльності населення</i>	Не передбачається змін
<i>Здоров'я населення</i>	Не передбачається змін
<i>Об'єкти культурної спадщини</i>	Не передбачається змін

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Даний проєкт ДПТ розробляється з метою розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу; впливу в тій чи іншій мірі можуть зазнати всі компоненти довкілля.

Номер і функціональне призначення території	Планована зміна призначення території	Розташування	Площа, га
1. Території транспортних підприємств 20602.0 Для розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу 12.11	Не передбачається	Північна частина смт. Мар'янівка (за межами населеного пункту)	5,1558
2. Території транспортних підприємств 20602.0 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості 11.02	Для розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу 12.11	Північна частина смт. Мар'янівка (за межами населеного пункту)	

Атмосферне повітря:

Забруднене атмосферне повітря негативно впливає на здоров'я населення, загострює хронічні хвороби серцево-судинних органів, органів дихання, нервової системи, провокує алергію тощо. Особливо це відчувається в районах житлової забудови, прилеглої до автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту (адже тут рівень забруднення повітря значно вищий ніж на територіях, де відповідний рух менш інтенсивний/відсутній, чи у зелених зонах відпочинку населення).

Транспортно-дорожній комплекс – одне з найпотужніших джерел забруднення навколишнього середовища. Гази, які виділяються внаслідок

спалювання палива у двигунах внутрішнього згорання, містять більше 200 найменувань шкідливих речовин, у тому числі канцерогени. Нафтопродукти, залишки від стертих шин та гальмівних колодок, сипкі і пилові вантажі, хлориди, які використовують для посипання доріг взимку, забруднюють придорожні смуги та водні об'єкти.

Вихлопні гази накопичуються у нижніх шарах атмосфери, тобто шкідливі речовини знаходяться в зоні дихання людини. Тому автомобільний транспорт варто віднести до категорії найнебезпечніших джерел забруднення повітря поблизу автодоріг. Відпрацьовані гази двигунів автомобілів містять висококонцентровані токсичні компоненти, що є основними забруднювачами атмосфери. Час, протягом якого шкідливі речовини природним чином зберігаються в атмосфері, оцінюється від десяти діб до півроку.

Близько 20 відсотків забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферу стаціонарними джерелами, є мутагенами і несуть загрозу здоров'ю не тільки нинішнього, а й наступних поколінь. Оцінюючи розміри шкоди для здоров'я, необхідно брати до уваги, що хімічне забруднення атмосферного повітря, по-перше, знижує адаптаційні можливості організму і, як наслідок, стійкість до негативних чинників іншої етіології, по-друге, підвищує рівень захворюваності, насамперед органів дихальної системи, і, по-третє, негативно впливає на рівень смертності населення. Дані проведених в Україні досліджень свідчать, що у населення, яке проживає в місцях з інтенсивним забрудненням атмосферного повітря, підвищується кількість імунodefіцитів. Це є однією з причин підвищення рівня інфекційних захворювань, а також відсутності належного ефекту від проведення вакцинації населення. Зростає кількість захворювань на хронічний бронхіт і поширеність бронхіальної астми. У країні спостерігається підвищення рівня онкологічних захворювань. У їх структурі на перші місця вийшли злоякісні новоутворення дихальної системи. Найменшу очікувану тривалість життя при народженні мають жителі міст з розвинутою металургійною та хімічною промисловістю у так званих антропотехногенно-завантажених регіонів, на противагу містам, де такої промисловості немає і через це повітря забруднюється менше.

За даними Державної екологічної інспекції України (<https://www.dei.gov.ua/>), аналіз поточної ситуації з приведення вітчизняних природоохоронних практик із захисту атмосферного повітря у відповідність до стандартів Євросоюзу засвідчує, що комплексність проблематики і відсутність напрацьованих механізмів регулювання екологічного стану атмосферного повітря, які б забезпечували його прогнозовану якість і дотримання природоохоронних стандартів, створює перешкоди перспективі гармонізації природоохоронного законодавства, та встановлює невідповідність вимогам Європейського природоохоронного права. Наразі є нагальна потреба у розробці більш жорстких нормативів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами викидів, а також введення щорічного контролю викидів на токсичність з

пересувних джерел.

Також до заходів, які слід впроваджувати на захист атмосферного повітря, можна віднести (<https://sd4ua.org/>):

- мінімізацію та запобігання викидів шкідливих речовин в атмосферу шляхом застосування промисловими підприємствами екологічних фільтрів;
- перехід на експлуатацію екологічного транспорту та техніки;
- контрольовану утилізацію сміття;
- впровадження комплексних «зелених» альтернатив.

Стаціонарне джерело забруднення атмосфери – підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися після отримання дозволу.

Викиди в атмосферне повітря за джерелами забруднення

	Кількість викидів забруднюючих речовин і парникових газів			Крім того, викиди діоксиду вуглецю		
	усього, тис. т	у тому числі		усього, млн.т	у тому числі	
		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами ¹		стаціонарними джерелами	пересувними джерелами ¹
2020	36,8	5,1	31,7	...	0,5	...
2021 ²	36,4	5,6	30,8	...	0,5	...
2022 ²	...	4,8	...	...	0,5	...
2023 ²	...	4,4	...	...	0,4	...

¹ За 1990-2002 рр. відображаються дані по автомобільному транспорту; з 2003р. – по автомобільному, залізничному, авіаційному, водному транспорту; з 2007р. – по автомобільному, залізничному, авіаційному, водному транспорту та виробничій техніці; з 2016р. – по автомобільному транспорту, розраховані на основі щорічних даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом, наведених у енергетичному балансі України (продуктовому).

² Дані можуть бути уточнені.

**Викиди в атмосферне
повітря від стаціонарних джерел забруднення
по районах у 2021 році¹**

	Обсяги викидів, т	2021 % до 2020	У тому числі			
			діоксида сірки		діоксида азоту	
			т	2021 % до 2020	т	2021 % до 2020
Волинська область	5588,6	110,1	308,5	101,9	702,8	136,8
райони						
Володимир-Волинський	2355,0	119,4	111,3	91,4	318,4	208,0
Камінь-Каширський	508,4	96,4	77,5	128,4	77,3	161,8
Ковельський	926,5	99,2	83,5	109,2	108,2	112,4
Луцький	1798,7	109,4	36,2	81,9	198,9	91,9

¹ Попередні дані.

Розміщення об'єктів дорожнього сервісу не вплине на інтенсифікацію атомобільного трафіку, лише створюватиме комфортніші умови для учасників дорожнього руху.

Загальний стан атмосферного повітря на території опрацювання можна охарактеризувати як задовільний.

Водні ресурси:

Щодо формування якості води у світі, що визначає безпеку водокористування, то зберігається тенденція в бік її погіршення. Щороку фактично близько 3,5 мільйонів випадків смертей пов'язують з неякісним водопостачанням у зв'язку з недотриманням правил гігієни.

Природними джерелами забруднення річок є ерозія ґрунтів, мертва флора та фауна, антропогенними – речовини, що надходять до водних об'єктів в процесі діяльності людини. Великі площі сільськогосподарських угідь піддаються впливу різних обробок пестицидами і добривами, збільшуються території смітників. Багато промислових підприємств скидають стічні води прямо в річки. Стоки з полів також надходять у річки й канали. Забруднюються і підземні води – найважливіший резервуар прісних вод.

Поживні речовини (азот амонійний, азот нітритів, азот нітратів, фосфор фосфатів, загальний фосфор) надходять від точкових джерел забруднення, сільського господарства і дифузних джерел (поверхневого стоку). Збільшення вмісту нітритів і нітратів у поверхневих і підземних водах веде до забруднення питної води і до розвитку деяких захворювань. Дифузні джерела частково природного та антропогенного походження (переважно сільське господарство).

Органічні речовини (розчинений кисень O₂), біохімічне споживання кисню (БСК), перманганатна окиснюваність (ПО), хімічне споживання кисню (БО) надходять через природні та антропогенні джерела забруднення. Особливо концентрація органічних речовин збільшується в літній межений період.

До пріоритетних речовин відносяться нафтопродукти, пестициди (ядохімікати), синтетичні детергенти (миючі засоби), феноли. Вони надходять у водойми з відходами промисловості, побутовими і сільськогосподарськими стічними водами.

За даними Регіональної доповіді про стан довкілля Волинської області за 2021 рік:

Основні показники використання і відведення води, млн. м³

Таблиця 4.1

<i>Показники</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
Забрано води з природних водних об'єктів - всього	67,69	40,127	43,033
у тому числі для використання			
Спожито свіжої води (включаючи морську) з неї на:	53,5	30,055	32,247
виробничі потреби	13,74	9,878	12,489
побутово-питні потреби	18,27	19,129	18,663
зрошення	4,503	29,18	0,744
сільськогосподарські потреби	16,77	0,152	0,105
ставково-рибне господарство	5,458	*	2,358
Втрати води при транспортуванні	8,311	6,448	7,011
Загальне водовідведення з нього	39,79	28,834	31,823
у поверхневі водні об'єкти	29,1	25,61	н/д
у тому числі:			
забруднених зворотних вод	0,472	0,423	0,484
з них без очищення	0,425	0,423	0,421
нормативно очищених	20,47	20,865	20,878
нормативно чистих без очистки	4,972	3,153	6,586
Обсяг оборотної та послідовно використаної води	4,170	4,903	4,371
Частка оборотної та послідовно використаної води, %	12	16	16
Іотужність очисних споруд	83,46	88,79	78,8

Використання та відведення води підприємствами галузей економіки, млн м³
Таблиця 4.3

Галузь економіки	Використано води	З неї на:		Відведено зворотних вод у поверхневі водні об'єкти		
		побутово-питні потреби	виробничі потреби	всього	у тому числі забруднених	з них без очищення
Житлово-комунальне господарство	18,231	16,653	1,578	21,115	0,467	0,421
Сільське господарство	3,654	0,108	3,546	2,308	-	-
Рибне господарство	2,358	-	2,358	-	-	-
Промисловість	5,772	0,347	5,425	3,863	-	-
в т.ч. енергетика	1,911	0,046	1,864	-	-	-
Інші	2,323	1,556	0,418	0,709	0,018	-
Всього	32,247	18,664	12,489	27,995	0,485	-

Чиста вода стає стратегічною сировиною і тому проблеми водоочищення і водокористування стають все більш актуальними. Величезну роль вода має в промисловості, де вона застосовується в різних технологічних процесах: для охолодження і нагрівання рідин, газів і обладнання; як розчинник; для приготування і очищення технологічних розчинів; в якості джерела пара для вироблення електроенергії; для транспортування матеріалів і сировини по трубах; для видалення відходів і багатьох інших застосувань.

Захист води від забруднення – одне з найважливіших світових завдань, а ефективне і економічне використання води в промисловості має бути позначено як один з пріоритетів нашої держави (<https://ecolog-ua.com/>). Для цього впроваджуються:

- сучасні підходи до очистки води;
- екологічна відповідальність промислових підприємств в сфері скидання стічних вод;
- контроль складу і властивостей стічних вод;
- моніторинг якості стічних вод.

Ґрунти та надра:

Найістотнішими причинами погіршення якості земельних ресурсів в Україні є:

- 1) вторинне засолення ґрунтів;
- 2) підтоплення та висушування земель;
- 3) антропогенно-техногенне забруднення ґрунтів.

Реакція ґрунтового розчину – важливий показник родючості ґрунтів, який істотно впливає на ріст і розвиток рослин та активність мікробіологічних хімічних, біохімічних процесів. Від реакції ґрунту значною мірою залежить засвоєння рослинами поживних речовин ґрунту і добрив,

мінералізація органічної речовини, ефективність внесених добрив, урожайність сільськогосподарських культур та його якість. Основною причиною підкислення ґрунтового розчину є відсутність заходів з хімічної меліорації земель та вирощування рослинницької продукції виключно за рахунок поживних речовин мінеральних добрив.

Гумус є найважливішою складовою ґрунту та визначальним показником його родючості. Гумус активізує біохімічні й фізіологічні процеси, посилює обмін речовин і загальний енергетичний рівень процесів у рослинному організмі, сприяє посиленому надходженню в нього елементів живлення, що в кінцевому підсумку супроводжується підвищенням урожаю та поліпшенням його якості. Гумусний стан ґрунтів – матриця, яка визначає всі їхні властивості, в тому числі і всі ґрунтові режими. Тому вміст гумусу в ґрунті є інтегральним показником рівня його потенційної і ефективної родючості. Поліпшення гумусного стану ґрунтів є генеральним напрямком їх родючості та підвищення екологічної стабільності агроландшафтів.

Аналіз ґрунтів з точки зору оцінки якості навколишнього середовища – це кількісне визначення шкідливого (надлишкового) вмісту шкідливих елементів та ступінь забруднення ґрунту, тобто потрапляння в нього різних хімічних речовин, токсикантів, відходів сільськогосподарського і промислового виробництва. Програмою агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення передбачено дослідження ґрунтів на вміст солей важких металів, залишкових кількостей пестицидів (ЗКП), зокрема, ДДТ і його метаболітів та ізомерів ГХЦГ. Ґрунт є основним джерелом їх надходження в продукти харчування, а через них і в організм людини. У багатьох випадках важкі метали містяться у ґрунтах в незначних кількостях і не є шкідливими. Проте, концентрація їх у ґрунті може збільшуватись за рахунок викидів вихлопних газів транспортними засобами, внесення фосфорних та органічних добрив, застосування пестицидів та інших агрохімікатів.

Стійкість ґрунтів до забруднення важкими металами різна і залежить від їх буферності. Ґрунти з високою адсорбційною здатністю і відповідно, високим вмістом глини, а також органічної речовини можуть утримувати ці елементи, особливо у верхніх горизонтах.

Порушення (руйнування) ґрунтів – складний комплекс антропогенних і природних процесів зміни фізико-хімічних і механічних характеристик ґрунту. Як правило, першою причиною порушення ґрунтів є процеси, ініційовані діяльністю людини (це, наприклад, механічна обробка ґрунтів, трансформація шарів землі в будівництві, переушільнення ґрунтів унаслідок діяльності транспорту, випасання худоби, зрошення або інші зміни режиму ґрунтових і поверхневих вод, забруднення ґрунтів та ін.). Результати цих первинних змін можуть багаторазово посилюватися під впливом природних чинників, наприклад, вітру, дощових потоків тощо.

Ерозія ґрунтів – це процес захоплення часток ґрунту та їх виношування водою або вітром, а також процес руйнування верхніх, найродючіших шарів

грунту.

За результатами агрохімічної паспортизації ґрунтів земель сільськогосподарського призначення концентрації найбільш екологічно небезпечних хімічних елементів (свинець, кадмій, ртуть, мідь, цинк) в основному знаходяться на рівні їхніх фонових значень. На відміну від даних щодо високих рівнів забруднення ґрунтів (5-15 ГДК) у промислових містах і промзонах підприємств, у ґрунтах земель сільськогосподарського призначення незначне перевищення ГДК важких металів зустрічаються лише на угіддях, що безпосередньо прилеглі до цих об'єктів. Однак для оцінки небезпеки забруднення ґрунтів земель сільськогосподарського призначення більше значення мають не абсолютні концентрації в них важких металів, а їх накопичення у рослинницькій і тваринницькій продукції (ДУ «Інститут охорони ґрунтів України»).

Забруднення ґрунтів відбувається: під час видобутку корисних копалин та при їх збагаченні, внаслідок захоронення відходів виробництва та побутового сміття, під час ведення бойових дій, при проведенні військових навчань, випробувань, внаслідок аварій та катастроф. Ґрунти істотно забруднюються також під час опадів в зонах розсіювання викидів в атмосферу.

Найбільшою проблемою охорони земельних ресурсів є зменшення вмісту поживних речовин в ґрунтах, водна ерозія, дефляція і недостатня рекультивация порушених земель. Для підвищення родючості ґрунти зорюють дедалі глибше і частіше, вносять в них величезні кількості мінеральних добрив та пестицидів.

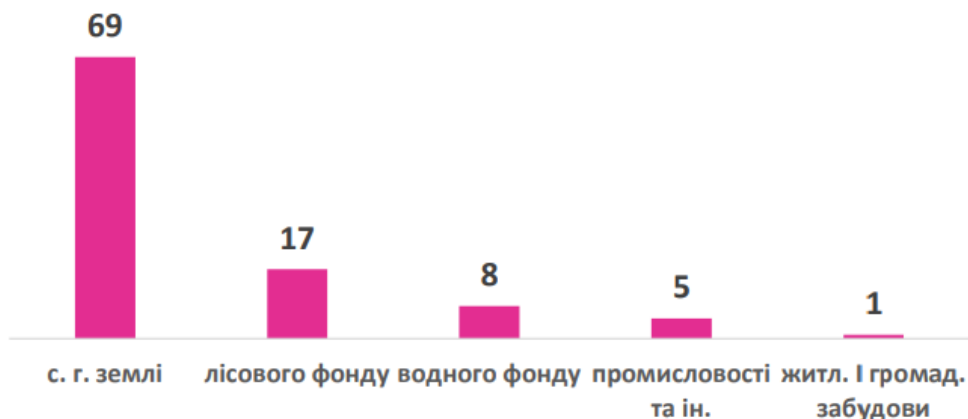
Розвиток промисловості і накопичення продуктів техногенезу в ґрунті обумовлює необхідність розробки і впровадження інтенсивних методів захисту ґрунтового покриву.

Стратегічним напрямом в охороні природи є впровадження безвідходних технологій, замкнутих циклів виробничого водопостачання, ефективних пилогазоочисних споруд, що дозволило б зменшити навантаження на ґрунт в 100-250 разів (<http://www.novaecologia.org/>).

Головними завданнями щодо збереження і поліпшення якості ґрунтів є заходи із запобігання ерозії, підтримання в належному стані діючих осушувальних споруд і будівництво нових, вапнування, внесення науково обґрунтованих норм органічних та мінеральних добрив, недопущення забруднення шкідливими речовинами.

Джерелом механічного забруднення ґрунтів може бути несвоєчасна і неякісна санітарна очистка території. Відходи є основним регіональним фактором забруднення навколишнього середовища. Міграція токсичних компонентів призводить до забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря.

Структура земельного фонду Мар'янівської громади:

Стан ґрунтів на території опрацювання можна охарактеризувати як задовільний.

Поводження з відходами:

Станом на сьогодні спостерігається загальне погіршення екологічної ситуації та виснаження природно-ресурсного потенціалу. Соціально-економічна розбалансованість та негативні зміни у довкіллі вимагають наукового обґрунтування пріоритетів подальшого розвитку. Серед таких першочергових завдань домінуючим є формування нових концептуальних підходів до забезпечення ефективного використання вторинних ресурсів та охорони навколишнього середовища.

Невирішеною екологічною проблемою в Україні залишається санітарне очищення міст та інших поселень від шкідливих побутових відходів і їх утилізація. Щорічно їх накопичується близько 1,5-2 млрд. тонн, і лише 10-15% від цієї кількості використовується в якості вторинних матеріальних ресурсів. Інша частина складається та нагромаджується на звалищах, площа яких сягає понад 160 тис. га.

Полігони для захоронення твердих побутових відходів мають термін використання близько 30 років, нині вони заповнені в середньому на 90% або повністю вичерпали свій ресурс. Відсутні спеціалізовані полігони за видами відходів, що призводить до складування як промислових, так і побутових відходів без сортування на полігонах, переводячи їх в ранг екологічно небезпечних об'єктів.

Фахівці акцентують увагу на необхідності поетапного вирішення питання збиранням, сортуванням і переробкою використаної тари й упаковки, інших елементів твердих побутових відходів, затвердження нормативної документації щодо маркування полімерної тари та впровадження його на промисловому рівні, що дало б змогу ідентифікувати

полімерні відходи й одержувати якіснішу вторинну сировину.

Одним із небезпечних відходів є відпрацьовані джерела енергії: батарейки, акумулятори від телефонів, інших електронних засобів.

Утворення відходів¹ по містах обласного значення та районах у 2020 році

(інформація по районах наведена відповідно до адміністративно-територіального устрою, який діяв до набрання чинності постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX "Про утворення та ліквідацію районів")

(тонн)

	Відходи I-IV класів небезпеки	У т.ч. I-III класів небезпеки
Волинська область	630242,0	687,3
м. Луцьк	147608,4	381,3
м. Володимир-Волинський	14724,6	6,1
м. Ковель	13863,0	9,2
м. Нововолинськ	106995,2	115,9
райони		
Володимир-Волинський	22244,2	4,2
Горохівський	1456,8	–
Іваничівський	1577,2	1,5
Камінь-Каширський	113,2	–
Ківерцівський	6552,2	0,0
Ковельський	4739,2	–
Локачинський	1323,9	–
Луцький	237125,9	164,5
Любешівський	3136,2	–
Любомльський	3991,7	–
Маневицький	24576,6	4,6
Ратнівський	8618,5	–
Рожищенський	30230,7	–
Старовижівський	989,2	–
Турійський	100,7	–
Шацький	274,6	–

¹ Дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності.

Поводження з відходами¹ по містах обласного значення та районах у 2020 році

(інформація по районах наведена відповідно до адміністративно-територіального устрою, який діяв до набрання чинності постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX "Про утворення та ліквідацію районів")

(тонн)

	Утилізовано		Спалено		Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	
	відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки	відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки	відходи I-IV класів небезпеки	у т.ч. I-III класів небезпеки
Волинська область	35084,8	77,9	14658,3	0,7	242285,9	–
м. Луцьк	927,2	62,9	1759,9	0,6	85342,2	–
м. Володимир-Волинський	3,7	3,7	2341,5	–	22925,6	–
м. Ковель	22,7	4,7	36,0	–	34277,5	–
м. Нововолинськ	1317,7	3,0	937,7	–	76296,0	–
райони						–
Володимир-Волинський	39,8	0,2	1845,0	–	–	–
Горохівський	–	–	–	–	1866,0	–
Іваничівський	–	–	–	–	1504,0	–
Камінь-Каширський	–	–	–	–	1909,9	–
Ківерцівський	218,9	–	1728,8	–	4130,4	–
Ковельський	–	–	392,3	–	–	–
Локачинський	–	–	–	–	1289,0	–
Луцький	0,0	0,0	–	–	–	–
Любешівський	–	–	53,5	–	1626,2	–
Любомльський	–	–	147,0	–	3382,5	–
Маневицький	7334,5	3,4	294,1	0,1	3140,5	–
Ратнівський	–	–	–	–	1379,0	–
Рожищенський	22809,3	–	5122,5	–	396,0	–
Старовижівський	2411,0	–	–	–	1382,2	–
Турійський	–	–	–	–	1,0	–
Шацький	–	–	–	–	1437,9	–

¹ Дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності.

Наявні сміттєзвалища відповідають чинним нормативам щодо екологічно безпечного захоронення або утилізації і є джерелами забруднення усіх компонентів довкілля регіону: атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих та підземних вод. Для ефективної оцінки їхнього впливу на довкілля, моделювання і прогнозування екологічної ситуації необхідно створити кадастр усіх місць накопичення небезпечних відходів з даними про локалізацію, приналежність, період існування, об'єми і класи небезпечних речовин, можливості утилізації або перезахоронення. В останні роки ситуація зрушилася в позитивний бік, оскільки центральна і місцева влади, за фінансової підтримки ЄС, розпочала вивезення й утилізацію особливо небезпечних і токсичних відходів з прикордонних регіонів.

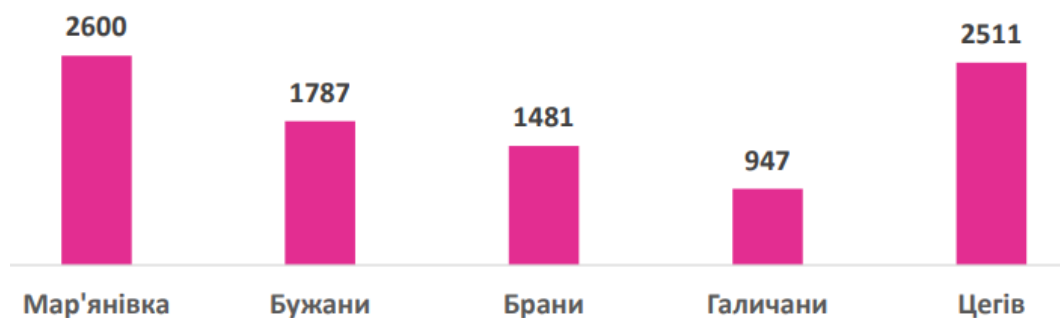
Метою Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному та регіональному рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

На території опрацювання немає стихійних сміттєзвалищ, вивезення ТПВ відбувається централізовано.

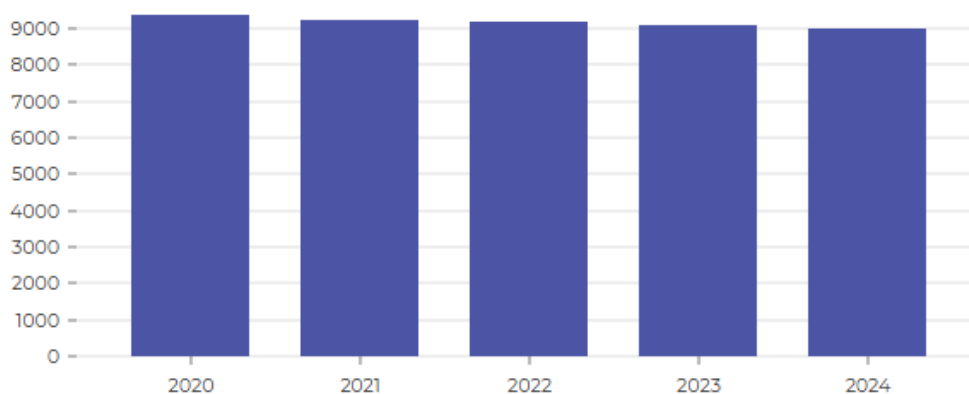
Здоров'я населення:

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, хімічне і біологічне забруднення повітря, води, ґрунтів, шум, антропогенні зміни клімату та зміна екосистем є одними з чинників, які безпосередньо впливають на стан здоров'я людини. Це закономірно, адже вживаючи забруднену воду, споживаючи продукти, вирощені на забруднених землях, щодня вдихаючи забруднене повітря, людина отримує дози різноманітних небезпечних речовин, які накопичуються та негативно впливають на її організм.

Розміщення населення Мар'янівської громади:

Кількість населення Мар'янівської громади:

Назва	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість всіх жителів громади	9 381	9 241	9 205	9 104	8 986
Середній вік мешканця	49	49	49	48	48
Кількість осіб на 1 кв. км	39	41	41	40	40
Приріст населення за минулий рік		-1.5	-1.96	-1.1	-1.3

Вікова структура населення Мар'янівської громади:

Вік	Усі		Жінки		Чоловіки	
	тис.осіб	%	тис.осіб	%	тис.осіб	%
менше 15	1.598	17.36	0.811	50.75	0.787	49.25
15 - 24	1.123	12.2	0.513	45.68	0.61	54.32
25 - 29	0.59	6.41	0.264	44.75	0.326	55.25
30 - 34	0.627	6.812	0.303	48.33	0.324	51.67
35 - 39	0.648	7.04	0.3	46.3	0.348	53.7
40 - 49	1.331	14.46	0.643	48.31	0.688	51.69
50 - 59	1.161	12.613	0.604	52.02	0.557	47.98
60 - 70	1.145	12.439	0.674	58.86	0.471	41.14
більше 70	0.982	10.668	0.668	68.02	0.314	31.98

Для забезпечення екологічної безпеки в зонах урбанізації та індустріалізації виникає необхідність здійснення постійного контролю та оцінки якості питної води, рослинницької та тваринницької продукції, стану здоров'я населення.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення МД
Забруднення атмосферного повітря	Погіршення якості атмосферного повітря від викидів автотранспорту (середній рівень ймовірності) Погіршення якості атмосферного повітря під час проведення будівельно-монтажних робіт (низька ймовірність) Погіршення якості атмосферного повітря під час функціонування проєктованих об'єктів (середній рівень ймовірності)	Територія смт. Мар'янівка	Озеленення / зелені насадження спеціального призначення
Забруднення поверхневих водних об'єктів / забруднення ґрунтових вод	Забруднення підземних вод під час проведення будівельно-монтажних робіт (низька ймовірність) Забруднення підземних вод під час функціонування проєктованих об'єктів (низька ймовірність)	Територія смт. Мар'янівка	Інженерне забезпечення території / комплекс заходів з інженерної підготовки території, до яких включено вертикальне планування території та поверхневе водовідведення
Вплив на ґрунти	Під час проведення будівельно-монтажних робіт відбуватиметься	Територія смт. Мар'янівка	Інженерне забезпечення території / комплекс заходів з інженерної

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка	Проектні рішення МД
	фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення, частково привантаження та видалення із заміною, місцями ймовірно до глибини понад 1 м <i>(висока ймовірність)</i> Забруднення ґрунтів під час функціонування проєктованих об'єктів <i>(низька ймовірність)</i>		підготовки території, до яких включено вертикальне планування території та поверхневе водовідведення
Вплив на біорізноманіття	Деструктивні процеси під час проведення будівельно-монтажних робіт та під час функціонування проєктованих об'єктів <i>(низька ймовірність)</i>	Територія за межами населеного пункту смт. Мар'янівка	Озеленення
Вплив на здоров'я населення	Ризики техногенної природи: аварії, пожежі тощо <i>(низька ймовірність)</i>	Територія смт. Мар'янівка	Система цивільного захисту населення / система попередження пожеж

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України 5 серпня 2020 р. № 695, є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

У цій Стратегії запроваджено нові підходи до державної регіональної політики у новому плановому періоді, а саме: перехід до територіально спрямованої політики розвитку на основі стимулювання використання власного потенціалу територій, надання підтримки окремим територіям, що характеризуються особливими проблемами соціально-економічного розвитку, високим історико-культурним потенціалом, екологічними умовами та потребами охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» основними засадами державної екологічної політики є:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування

екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;

- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Проектні рішення даного ДПТ не суперечать принципам Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року, Стратегії розвитку територіальної громади Мар'янівської селищної ради Луцького району Волинської області на 2021 – 2031 роки та програмам дій ради та її виконавчих органів на період 2021 – 2025 років.

Згідно з дослідженнями українських вчених, найбільшу шкоду навколишньому середовищу спричиняють транспорт, промисловість, енергетика та сільське господарство. Тому питання про впровадження природозберігаючих технологій у цих сферах життєдіяльності стоїть особливо гостро.

Транспортна інфраструктура є одним з найбільш важливих факторів, котрі формують основу для суспільно-економічного розвитку Волинської області. Волинська область знаходиться на невеликій відстані від столиць та більшості головних міст Центральної і Західної Європи, на інтенсивно зростаючих світогосподарських зв'язках в напрямках Захід-Схід та Північ-Південь, які реалізуються через відносно розвинену мережу транспортних магістралей, зокрема, Київ-Ковель-Варшава-Берлін, Ковель-Луцьк-Львів тощо.

За останні роки кількість автомобілів значно збільшилась. Автомобілі, обладнані пристроями для нейтралізації відпрацьованих газів

експлуатуються в малих кількостях. Враховуючи ситуацію, що склалася, а саме старіння автопарків, експлуатацією старих автомобілів з відпрацьованими моторесурсами, кількість забруднюючих (токсичних) речовин, що викидаються, збільшується.

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля не є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності (розміщення та експлуатація об'єктів дорожнього сервісу).

Закон України «Про охорону земель» визначає правові, економічні та соціальні основи охорони земель з метою забезпечення їх раціонального використання, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, інших корисних властивостей землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву та охорони довкілля.

Територіальний розвиток житлової та громадської забудови в межах населених пунктів, а також спорудження об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури здійснюються з урахуванням вимог раціонального використання земель. Розміщення і будівництво об'єктів житлово-комунального, промислового, транспортного, іншого призначення здійснюються відповідно до затверджених у встановленому порядку містобудівної документації та проєктів цих об'єктів. Забудова земельних ділянок, що надаються для містобудівних потреб, здійснюється після виникнення права власності чи користування, у тому числі на умовах оренди, земельною ділянкою, у порядку, передбаченому законом. Визначення територій і вибір земель для містобудівних потреб та спорудження конкретних об'єктів здійснюються на підставі затвердженої містобудівної документації, документації із землеустрою, схем планування територій переважно на землях несільськогосподарського призначення.

При здійсненні містобудівної діяльності передбачаються заходи щодо:

- максимального збереження площі земельних ділянок з ґрунтовим і рослинним покривом;
- зняття та складування у визначених місцях родючого шару ґрунту з наступним використанням його для поліпшення малопродуктивних угідь, рекультивації земель та благоустрою населених пунктів і промислових зон;
- недопущення порушення гідрологічного режиму земельних ділянок;
- дотримання екологічних вимог, установлених законодавством України, при проєктуванні, розміщенні та будівництві об'єктів.

Закон України «Про рослинний світ» забезпечує регулювання

суспільних відносин у сфері охорони, використання та відтворення дикорослих та інших несільськогосподарського призначення судинних рослин, мохоподібних, водоростей, лишайників, а також грибів, їх угруповань і місцезростань.

Підприємства, установи, організації та громадяни, діяльність яких пов'язана з розміщенням, проектуванням, реконструкцією, забудовою населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, а також введенням їх в експлуатацію, повинні передбачати і здійснювати заходи щодо збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу. Будівництво, введення в експлуатацію підприємств, споруд та інших об'єктів і застосування технологій, що викликають порушення стану та умов місцезростання об'єктів рослинного світу, засмічення, а також забруднення хімічними та іншими токсичними речовинами територій, зайнятих ними, забороняється.

З територій, відведених під забудову населених пунктів, підприємств, споруд та інших об'єктів, будівництво доріг, трубопроводів, ліній електропередачі і зв'язку, а також з тих земель, що підлягають затопленню, рідкісні рослини і такі, що перебувають під загрозою зникнення, повинні бути пересаджені на ділянки з однотипними умовами місцезростання. Пересаджувати такі рослини зобов'язані юридичні або фізичні особи, які здійснюють цю забудову.

Відповідно до Водного кодексу України до комплексу заходів щодо збереження водності річок і охорони їх від забруднення належить:

- дотримання обмежень у використанні земель в межах водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, пляжних зон;
- створення спеціалізованих служб по догляду за річками, прибережними захисними смугами, гідротехнічними спорудами та підтриманню їх у належному стані;
- впровадження ґрунтозахисної системи землеробства з контурно-меліоративною організацією території водозбору;
- здійснення агротехнічних, агролісомеліоративних та гідротехнічних протиерозійних заходів, а також створення для організованого відводу поверхневого стоку відповідних споруд (водостоки, перепуски, акведуки тощо) під час будівництва і експлуатації шляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій;
- запобігання евтрофікації та забрудненню водних об'єктів нітратами;
- впровадження водозберігаючих технологій, а також здійснення передбачених цим Кодексом водоохоронних заходів на підприємствах, в установах і організаціях, розташованих у басейні річки;
- створення гідрологічних пам'яток природи.

Для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколоводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок, морів та навколо озер, водосховищ і інших водойм встановлюються водоохоронні зони.

Водоохоронна зона є природоохоронною територією господарської діяльності, що регулюється. На території водоохоронних зон забороняється:

- використання стійких та сильнодіючих пестицидів;
- влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;
- скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності вздовж річок, морів і навколо озер, водосховищ та інших водойм в межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні захисні смуги.

Прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів - 25 метрів;
- для середніх річок, водосховищ на них та ставків площею більше 3 гектарів - 50 метрів;
- для великих річок, водосховищ на них та озер - 100 метрів.

Якщо крутизна схилів перевищує три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється.

Прибережні захисні смуги в межах населених пунктів встановлюються згідно з комплексними планами просторового розвитку територій територіальних громад, генеральними планами населених пунктів. Межі прибережних захисних смуг, пляжних зон зазначаються в документації із землеустрою, містобудівній документації та позначаються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування на місцевості інформаційними знаками. Відомості про межі прибережних захисних смуг, пляжних зон вносяться до Державного земельного кадастру як відомості про обмеження у використанні земель.

Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- влаштування літніх таборів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій, майданчиків для занять спортом на відкритому повітрі, об'єктів фізичної культури і спорту, які не є об'єктами нерухомості), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;

- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;
- випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідками для довкілля (прямими чи опосередкованими / вторинними), у тому числі для здоров'я населення, вважаються ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини, а також взаємодія цих факторів.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин різних шкідливих речовин внаслідок тривалої взаємодії.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів сумарна їх дія суттєво переважає дію кожного окремо.

Затвердження та виконання детального плану території орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна не призведе до виникнення екологічної небезпеки (дій та процесів, що можуть впливати на стан навколишнього природного середовища, яке внаслідок надмірного забруднення обмежує або виключає можливість життєдіяльності людини та провадження господарської діяльності в цих умовах).

Складова довкілля	Оцінка впливу	Характеристика впливу
<i>Здоров'я населення</i>	0	Не передбачається прямого негативного впливу на стан здоров'я / захворюваність, умови життєдіяльності населення. Рівні шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання не перевищуватимуть норми допустимого впливу при дотриманні вимог чинного законодавства.
<i>Атмосферне повітря</i>	-1	Передбачається незначне збільшення викидів забруднюючих речовин від автотранспорту в атмосферне повітря.
<i>Водні ресурси</i>	-1	Не передбачається значного впливу (забруднення) на водні ресурси; не передбачається збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Не передбачається зміни гідрологічного

		режиму водних об'єктів та/чи впливу на іхтіофауну.
<i>Відходи</i>	-1	Передбачається незначне збільшення обсягів утворення відходів. Утилізація промислових та/чи побутових відходів здійснюватиметься на підставі договорів, укладених з відповідними ліцензованими організаціями.
<i>Земельні ресурси</i>	-1	Не передбачається змін у топографії / рельєфі місцевості. Не передбачається системних змін у характеристиках ґрунтів за умови дотримання екологічних вимог щодо планованого виду діяльності.
<i>Біорізноманіття</i>	0	Не передбачається прямого негативного впливу на біорізноманіття.
<i>Природно-заповідний фонд</i>	0	Не передбачається прямого негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Не передбачається впливу на рекреаційні зони.
<i>Культурна спадщина</i>	0	Не передбачається впливу на відомі пам'ятки.
<i>Транскордонний вплив</i>	0	Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні з огляду на географічне положення ділянки опрацювання та вид планованої діяльності.
<i>Інтереси суміжних територій</i>	0	Інтереси суміжних територій даний документ державного планування не зачіпає.

Територія	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-охоронні території	Біорізноманіття	Здоров'я
Територія опрацювання	П/СС/М	0	П/СС/М	П/СС/М	0	0	0
Територія за межами населеного пункту	Нп/СС/М	0	Нп/СС/М	Нп/СС/М	0	0	0

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
+ 1	Помірний позитивний вплив.
+ 2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

Планована діяльність не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Ймовірність того, що реалізація проектних рішень даного ДДП призведе до таких можливих впливів на навколишнє природне середовище або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний вплив на довкілля, є невеликою.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини – невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України. Охорона і оздоровлення оточуючого середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких закладена система державних законодавчих актів і нормативна регламентація планування, забудови і благоустрою населених місць. Санітарний та екологічний стан населеного пункту характеризується факторами, які впливають на розвиток житлової та громадської зон, відповідають за комфортність умов перебування людей.

Усі заходи щодо втілення планувальних рішень ДПТ повинні розроблятися з урахуванням природних умов, особливостей проєктованої території, а також існуючого природно-екологічного стану населеного пункту та прилеглих до нього територій.

Об'єкти дорожнього сервісу – це спеціально облаштовані місця для зупинки маршрутних транспортних засобів, майданчики для стоянки транспортних засобів, майданчики відпочинку, видові майданчики, автозаправні станції, пункти технічного обслуговування, мотелі, готелі, кемпінги, торговельні пункти, автозаправні комплекси, складські комплекси, пункти медичної та технічно-евакуаційної допомоги, пункти миття транспортних засобів, пункти приймання їжі та питної води, автопавільйони, а також інші об'єкти, на яких здійснюється обслуговування учасників дорожнього руху та які розміщуються на землях дорожнього господарства або потребують їх використання для заїзду та виїзду на автомобільну дорогу.

Автомобільне паливо належить до горючих і легкозаймистих речовин. Тому особливу увагу слід приділити системі попередження пожеж як комплексу організаційних і технічних засобів, спрямованих на виключення можливості виникнення пожеж, на запобігання утворенню горючого і вибухонебезпечного середовища шляхом регламентації вмісту горючих газів, парів і пилу в повітрі, а також виключення можливості виникнення джерел загоряння або вибуху; забезпечення пожежної безпеки технологічних процесів, обладнання, електрообладнання, систем вентиляції; збереження сировини і інших матеріалів. Виключенню та запобігання пожежам сприяє: герметизація виробничого устаткування, заміна горючих речовин, які застосовуються в технологічних процесах на негорючі, обмеження обсягів речовин, які застосовуються і зберігаються на підприємстві; контроль за концентрацією речовин в повітрі в приміщеннях і технологічному обладнанні; застосування робочої та аварійної вентиляції; відведення горючого середовища в спеціальні пристрої та безпечні місця; застосування інгібуючих і флегматуючих домішок; вибір безпечних швидкісних режимів

руху середовища та ін. Система пожежного захисту забезпечується застосуванням архітектурно-проектних рішень, перешкод шляху поширення пожежі, вогнеопірних пристроїв на технологічних комунікаціях, в системах вентиляції, повітряного опалення та кондиціонування повітря. Організаційно-технічні заходи пов'язані з системами попередження пожеж та системами протипожежного захисту та повинні включати: організацію пожежної охорони, організацію відомчих служб відповідно до законодавства України та рішень місцевих органів самоврядування; паспортизацію речовин, матеріалів, виробів, технологічних процесів, будівель і споруд тощо.

Даним проектом не передбачено розміщення на території ДПТ об'єктів, що можуть здійснювати негативний вплив на умови перебування на ділянці ДПТ.

Даним ДПТ передбачено комплексний благоустрій території, належне озеленення, а також комплекс заходів з інженерної підготовки території, до яких включено вертикальне планування території та поверхневе водовідведення. Інженерна підготовка території виконується з метою покращення санітарно-гігієнічних умов функціонування будівель і включає вертикальне планування для відводу поверхневих вод, інженерний захист від підтоплення. Вертикальне планування території забезпечуватиме допустимі для руху транспорту і пішоходів ухили на під'їздах з раціональним балансом земляних робіт, таким чином, щоб розміщення земляних мас не викликало зсувні та посадочні явища, порушення режиму ґрунтових вод.

Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення	Заходи, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання МД
Атмосферне повітря	Озеленення та впорядкування зелених насаджень
Водні ресурси	Інженерне забезпечення території
Земельні ресурси	Інженерне забезпечення території / облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збору відходів
Відходи	Утилізація промислових та/чи побутових відходів здійснюватиметься на підставі договорів, укладених з відповідними ліцензованими організаціями
Біорізноманіття	Озеленення
Здоров'я населення	Встановлення та дотримання ЧЛ та СЗЗ

Згідно з Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів підприємства, їх окремі будівлі та споруди з технологічними процесами, що є джерелами забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними чи біологічними факторами, при неможливості створення безвідходних технологій повинні відокремлюватись від житлової забудови санітарно-захисними зонами.

Санітарно-захисна зона повинна бути озеленена, тоді вона повною мірою зможе виконувати роль захисного бар'єру від виробничого пилу, газів, шуму. Загалом на зовнішній межі санітарно-захисної зони, зверненої до житлової забудови, концентрації та рівні шкідливих факторів не повинні перевищувати їх гігієнічні нормативи (ГДК), на межі курортно-рекреаційної зони – 0,8 від значення нормативу.

Мінімальна площа озеленення санітарно-захисної зони в залежності від ширини зони повинна складати: до 300 м – 60%, від 300 до 1000 м – 50%, понад 1000 м – 40%. В межах санітарно-захисної зони шириною до 100 м з боку сільбищної території передбачається смуга деревно-чагарникових насаджень шириною не менше 20 м.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

У контексті СЕО детального плану орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна альтернативні варіанти розглянуті з урахуванням неможливості перенесення даної діяльності на будь-яку іншу територію (доцільність планованої діяльності зумовлена розміщенням території опрацювання біля Мар'янівського окружного шосе).

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1.	Нульова альтернатива	Продовження існуючої ситуації. Відмова від затвердження ДПТ.	Переваги Відмова від провадження планованої діяльності не призведе до змін (як негативних, так і позитивних) стану компонентів довкілля. Недоліки Втрата фактора соціально-економічного зростання території. Відмова від затвердження ДПТ не сприятиме соціально-економічному розвитку громади.	Рекомендується обрати альтернативу 2 оскільки вона сприятиме соціально-економічному розвитку громади.
2.	Альтернатива, що розглядається в проєкті ДПТ та звіті про СЕО	Розміщення об'єктів дорожнього сервісу.	Переваги Розвиток транспортної інфраструктури, економічне зростання, соціально відповідальне партнерство. Недоліки Втручання людини в природні процеси в біосфері, що викликатиме небажані для екосистем антропогенні зміни.	
3.	Територіальна альтернатива	Перенесення планованої діяльності на іншу територію.	Переваги Відсутні. Недоліки Недоцільність здійснення	

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
			планованої діяльності віддалено від важливої складової транспортної системи – Мар’янівського окружного шосе.	
4.	Альтернативи іншого характеру	Під час розроблення ДПТ та звіту про СЕО здійснювався розгляд виправданих альтернатив проєктних та технічних рішень.	Переваги Техніко-економічні показники, приведені на стадії детального планування території, орієнтовні і можуть бути уточненні або змінені на наступних стадіях проєктування, для отримання містобудівних умов та обмежень і технічних умов на підключення до інженерних мереж. Недоліки Ймовірність існування варіантів, що більше відповідають встановленим цілям екологічної політики на місцевому і регіональному рівні та краще сприяють досягненню сприятливого в санітарно-гігієнічному відношенні середовища та підвищують комфортність проживання населення.	

Аналітичне дослідження основних тенденцій розвитку смт. Мар’янівка, в тому числі його економічного, виробничого та транспортно-логістичного потенціалу та моделювання локального соціально-економічного ландшафту (взаємонакладання стійких у часі чинників впливу) дали можливість сформулювати такі сценарії розвитку території опрацювання:

- Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку. Відмова від затвердження ДПТ та відмова від розміщення об’єктів дорожнього сервісу призведе до стримування подальшого розвитку території.

- Сценарій інтенсивного розвитку. Малоімовірний сценарій, оскільки ресурсний потенціал території опрацювання є обмеженим, отже, неможливо забезпечити різке зростання показників розвитку території.
- Сценарій раціонального розвитку. Розміщення об'єктів дорожнього сервісу. Враховуючи тенденції державної політики в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, під час будівництва та експлуатації проєктованих об'єктів доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, альтернативні джерела енергії, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо. ДПТ необхідно передбачити застосування найкращих сучасних технологій та практик, врахувати містобудівні обмеження та особливості території.

Оскільки останній сценарій є найбільш імовірним, він став базою для формулювання стратегічного бачення розвитку території опрацювання. Тому виправдані альтернативи були розглянуті в межах цього сценарію. Інших альтернативних варіантів не розглядалось.

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період будівництва та функціонування будівель і споруд, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи з особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проєкту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним / санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи, застосовані під час проведення стратегічної екологічної оцінки:

- аналіз слабких та сильних сторін проєкту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації;
- консультації з громадськістю;
- розгляд способів ліквідації можливих негативних наслідків реалізації ДПТ;
- ознайомлення осіб, які приймають рішення, з можливими наслідками здійснення планованої діяльності;
- опрацювання зауважень і пропозицій до проєкту містобудівної документації;
- проведення громадського обговорення у процесі розробки проєкту містобудівної документації.

Під час проведення СЕО оцінено фактори ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в

інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку громади та якості життя населення.

До складнощів, що виникали в процесі проведення СЕО, можна віднести недостатню кількість наявних/доступних статистичних та фактологічних даних щодо соціально-економічної, демографічної, екологічної характеристики смт. Мар'янівка.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та керуючись Постановою КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» Мар'янівська селищна рада у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання даного документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків виконання детального плану території орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна – спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки – буде здійснюватись шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних та інших даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на територіях, прилеглих до ділянки, на яку розповсюджується дія документу державного планування.

Метою моніторингу планованої діяльності є забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків, передбачених насамперед в сфері охорони навколишнього природного середовища; забезпечення неухильного дотримання вимог чинного законодавства.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених ДПТ, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень ДПТ необхідно: здійснювати контроль за відповідністю проектним рішенням реальних обсягів будівництва проєктованих об'єктів, а також розвитку озелених територій. Порівняння цих даних дасть реальний стан досягнутого рівня показників, що дозволить визначити недоліки і порушення, які негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища;
- встановлення ключових параметрів моніторингу;
- візуальний огляд;
- аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкта на навколишнє природне та соціальне середовище.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа пріоритетних показників за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Моніторинг очікуваних впливів реалізації даного ДПТ повинен здійснюватися за наступними кількісними показниками (показник, одиниці виміру)*:

Показник	Одиниці виміру	Значення
реконструкція та будівництво вулично-дорожньої мережі	км/рік	
кількість ділянок, на яких реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту території	га/рік	
частка ділянок, що мають необхідний рівень ландшафтного упорядкування та благоустрою	га / % від загальної площі населеного пункту	
радіус санітарно-захисних зон	м	
площа зелених насаджень спеціального призначення (шумозахисне озеленення, озеленення санітарно-захисних зон)	га	
кількість проб якості питної води	проб/ місяць проб/рік	
обсяг утворених відходів	тонн/рік	
обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел	тонн/рік	
кількість проб стану атмосферного повітря	проб/місяць проб/рік	
інтенсивність акустичного забруднення	дБ	
кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення на	кількість випадків/рік	

хвороби органів дихання, серцево-судинні захворювання, хвороби шлунково-кишкового тракту, алергічні захворювання		
--	--	--

** періодичність – не менше одного разу на рік*

Екологічні індикатори для моніторингу виконання ДПТ:

- обсяги викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел;
- індекс забруднення атмосфери;
- обсяги використання питної води;
- обсяги скидання зворотних вод;
- обсяги утворення побутових та виробничих відходів;
- рівень благоустрою та озеленення території;
- стан ґрунтового покриву території.

Також слід передбачити здійснення лабораторного контролю (не рідше одного разу на рік):

- стану забруднення атмосферного повітря;
- стану забруднення ґрунтів;
- рівнів шумового забруднення.

Загалом в процесі моніторингу слід перевіряти (якісні показники):

- виконання планувальних заходів;
- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів;
- вплив підприємств на оточуюче житлове середовище.

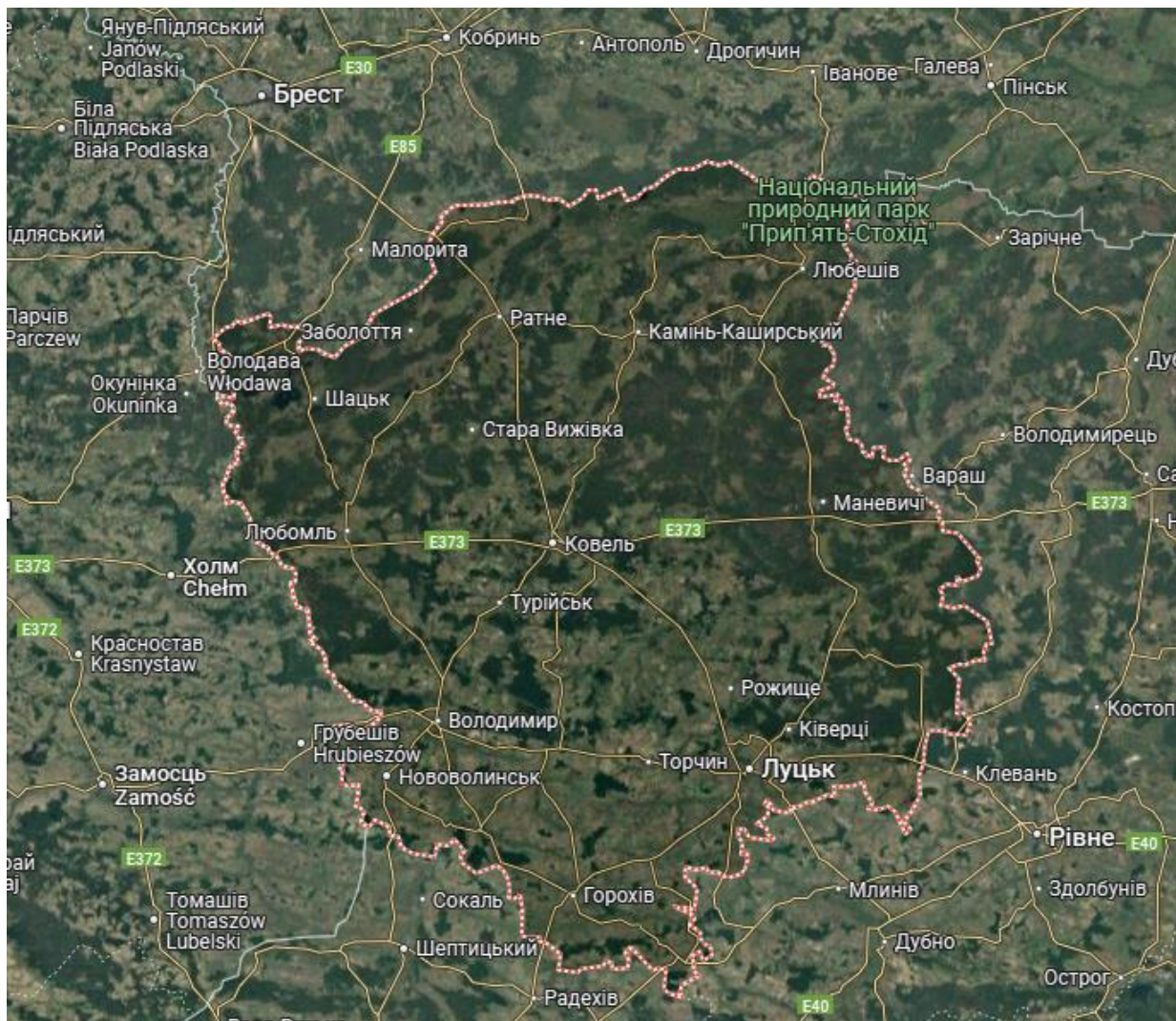
Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків для отримання інформації щодо реалізації ДПТ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки фактичного виконання ДПТ відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих для довкілля та здоров'я населення наслідків.

Результати моніторингу оприлюднюватимуться на офіційному веб-сайті Мар'янівської селищної ради та вноситимуться до Єдиного реєстру СЕО один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, Мар'янівська селищна рада вживатиме заходів для їх усунення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, - відсутні з огляду на географічне положення ділянки опрацювання та плановані види діяльності.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

Детальний план території орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна є містобудівною документацією на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території.

У даному проєкті детального плану території опрацьовано планувальне рішення використання території площею 5,1558 га, що включає 3 ділянки опрацювання площею відповідно 0,3730 га, 0,8800 га та 2,8499 га. Територія опрацювання знаходиться в північній частині смт. Мар'янівка за межами населеного пункту. На перспективу проєктними рішеннями ДПТ передбачається: формування / розподіл / зміна цільового призначення земельних ділянок та розміщення АЗС з закладом громадського харчування, газозаправної станції, зарядної станції для електромобілів, станції підкачки коліс, станції технічного обслуговування автомобілів. Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території в межах ДПТ відсутні; також відсутня інформація про відомі пам'ятки.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля не є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності (розміщення та експлуатація об'єктів дорожнього сервісу).

Стан навколишнього середовища на території проєктування можна характеризувати як задовільний. Проєктом не передбачено розміщення на території ДПТ об'єктів, що можуть здійснювати негативний вплив на умови перебування на ділянці ДПТ.

У контексті СЕО детального плану орієнтовною площею 4,0000 га. в смт. Мар'янівка по вул. Соборна альтернативні варіанти розглянуті з урахуванням неможливості перенесення даної діяльності на будь-яку іншу територію (доцільність планованої діяльності зумовлена розміщенням території опрацювання біля Мар'янівського окружного шосе). Відмова від затвердження ДПТ не сприятиме соціально-економічному розвитку громади.

Вплив транскордонних екологічних наслідків проєктованих об'єктів на інші держави відсутній. Інтереси суміжних територій не зачіпаються.

Мар'янівська селищна рада у межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання даного ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Результати моніторингу оприлюднюватимуться на офіційному веб-сайті Мар'янівської селищної ради та вноситимуться до Єдиного реєстру СЕО один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, Мар'янівська селищна рада вживатиме заходів для їх усунення.